

Referat fra sentral dommerkonferanse 24. – 25. januar 2019 på Garder Kurs- og konferansesenter.

Invitasjon var sendt alle lokale dommerutvalg (LD), raseutvalget i FKF (RU) samt styret i FKF.

Deltakere:

Nr.	Navn:	Klubb:
1	Nils B. Skaar	FKF DU
2	Fredrik Walby	FKF DU
3	Reidar Nilsen	FKF DU
4	Jan E. Sperre	Møre og Romsdal FK
5	Leiv-Jonny Weum	Møre og Romsdal FK
6	Svein Erik Kjølstad	Namdal FK
7	Ole A. Strømsli	Namdal FK
8	Mette Møllerop	Rogaland FK
9	Jarle Karlsen	Nordenfjeldske FK
10	Arne Abel Lunde	Vestfold FK
11	Roar Karlsen	Vestfold FK
12	Svein Tore Kittilsen	Telemark FK
13	Jostein Jenssen	Ofoten FK
14	Geir Stenmark	Salten FK/Bodø JFF
15	Hans Einar Enoksen	FKF
16	Sigmund Nyborg	FKF/DU
17	Knut Fredheim	FKF /Midt Troms FK
18	Leif Gunnar Mortensen	Vest-Finnmark FK
19	Ole M. Hagen	Romerike FK
20	Bård Berntsen	Romerike FK
21	Andreas Bjørn	Rana JFF/Vefsn JFF
22	Marius Kjønnsberg	RU
23	Marianne Steenland	Østerdal FK
24	Bjørn Schjølberg	Østerdal FK
25	Bjørnar Boneng	Inn-Trøndelag FK
26	Hans Andreas Øygarden	Inn-Trøndelag FK
27	Odd Harald Sørbøen	FKF DU / Hallingdal FK
28	Jan Telhaug	Agder FK
29	Robert Brenden	Vestlandets FK
30	Arne Hovde	Hed-Opp FK
31	Jan Terje Haugen	Hed-Opp FK
32	Bjørn Watle	FKF
33	Svein Elvenes	Harstad & Vesterålen FK
34	Bjørn Morten Baardvik	Tromsø FK

Åpning med presentasjon av deltagerne og målsettingen med konferansen.

Sak 1. Revisjon av jaktprøveregelverket

Dommerhåndboka 2019 ble utlevert og presentert for representanter fra LD og med en gjennomgang av de vesentligste endringer vedtatt og godkjent av NKK.

Pkt 1. Fellesbestemmelser

- Formålsparagrafen er lagt inn under fellesbestemmelsene i NKK.

Pkt 1.2.3. Førere.

- Tillegg: Deltagelse skjer på eget ansvar, fører må være fysisk skikket og skal medbringe nødvendig utstyr tilpasset årstid, terreng, vær og føre.

Pkt 1.2.7 Utestengelse av hund.

- Ny tekst tilpasset nye saksbehandlingsregler ved disiplinære reaksjoner i NKK

Pkt 1.3.1 Oppnevning av dommere.

- Dommerkandidat som har bestått Kongsvold 1, kan gå som settedommer i VK kvalifisering fram til autorisasjonsprøven året etter. Gjelder ikke under NM og Norsk Derby.
- Medlemsnummer i NKK er det samme som dommernummer. Kritikkskjema underskrives med maskinsignatur eller signering.
- Dommerkandidater som ikke består autorisasjonsprøven kan gå som settedommer i VK med begrensninger som beskrevet over fram til autorisasjonsprøven året etter. Dommerkandidatene kan bare gå som settedommere med dommere som for hvert enkelt kandidatarbeid er godkjent av det lokale dommerutvalg, se skjema «Gjennomføring av kandidatarbeider under dommerutdanning i regi av Fuglehundklubbenes Forbund».

Pkt 1.3.3 Dommeroppgaver.

- Tillegg: Dommer skal framstå nøytral også når det gjelder klær og utstyr den dagen man dømmer.
- Partiliste underskrives med navn og dommernummer. Kritikkskjema skal signeres, ikke nødvendig med dommernummer.

Pkt 3. Regler for høyfjells-og lavlandsprøver

- En god del forandringer av tekst uten at betydningen er endret. Noen tidligere kommentarer er satt inn i regelverket.

Pkt 3.2.2 Apport.

- Fryst apportobjekt godkjennes.

Pkt 3.2.3 Føring av hund.

- Presisering: Det er ikke tillatt å berøre eller gå forbi hund etter at denne har tatt stand og situasjonen er avklart.

Pkt 3.2.4 Krav og fordringer.

- VK: I en situasjon hvor en hund ikke har tilnærmet lik slippetid som resten av partiet må det settes opp en ny runde. Hund som tidligere har diskvalifisert seg fra videre avprøving kan ikke benyttes som makker.

Pkt 3.3 Premiering.

- En presisering av premieringsgrunnlaget. Alle momenter som ligger til grunn for en premiering må vises i samme fuglearbeid. Tidligere kommentar er satt inn i regelverket.

Pkt 3.3.3 Nasjonale og internasjonale sertifikat.

- Det er krav om minimum 30 startende hunder første dag for å kunne gjennomføre en Cacit vinnerklasse.
- For Cacit på skog er det krav om minimum 15 startende hunder første dag.

Pkt 4.1.4 Krav og fordringer.

- Skogsfuglprøve. Krav om apport gjeninnføres (apportbevis godkjennes ikke).

Pkt 4.3. Apportbevis

- Som før i tillegg godkjennes søksapporten på apportprøver i UK.

Pkt 5 Regler for høystatusløp.

- Presisering av klassenivå i høystatusløp: Klassenivået i høystatusløp er det samme som kravet for å delta. Hunder som ikke holder klassenivået skal avsluttes.

Pkt 5.3 Regler for unghund Arctic Cup.

- Med unntak av påmeldingsrutiner, er endret til samme prinsipp som for ND (kvalifisering, ev semifinale og finale)

Pkt 5.4 Regler for Norsk Unghundmesterskap lavland.

- Forus Open erstattes av Norsk Unghundmesterskap lavland (NUL) med samme prinsipp for bedømmingen som Norsk Derby og Arctic Cup.

Pkt 8.2 Opprettholdelse av dommerautorisasjon.

- Tillegg i kravet til opprettholdelse av autorisasjonen. Dommere som består autorisasjonsprøve må ha minimum 15 dommerdøgn i løpet autorisasjonsåret og de to påfølgende år for å opprettholde autorisasjonen.

Sak 2. Dommerutdanning

Utdanningsopplegget er oppdatert og utvidet. I tillegg til «kompendium» som tar for seg pensum er det laget 5 stk powerpointer for teorigjennomgang og nye videoeksempler. Dette ble gjennomgått med fokus på det som kandidatene gjennomgående har problemer med på Kongsvoll 1 (K1) og autorisasjonsprøven.

Vanlige mangler og svakheter hos kandidatene under Kongsvold 1 og Autorisasjonsprøven:

DU la frem erfaringer med hva som er typiske mangler og svakheter ved de kandidatene som har problemer på Kongsvold 1 eller på Autorisasjonsprøven. Følgende ble fremhevet:

- Forståelse for terminologi.
- Bruk av terminologi skriftlig og muntlig.
- Kritikkskriving.
- Forståelse for hva en hund gjør, vindbruk og søksopplegg.
- Fastsettelse av tallkarakterer – gjennomgående for høye.
- Klassenivå VK.
- For lange redegjørelser.
- Forståelse for dommerrollen og utdanningsprosessen frem til autorisasjon.
- Motivasjon for egen læring.

Momentene over og andre synspunkter knyttet til dommerutdanningen ble diskutert i plenum. Her ble følgende momenter nevnt fra ulike LD:

- Viktig med en grundig opplæring lokalt med en gjennomgang av utdanningsopplegget slik at kandidatene får en progresjon og blir tryggere gjennom utdanningsløpet.
- K1 og autorisasjonsprøva må ufarliggjøres.
- Ved alle elevarbeider mellom K1 og autorisasjon bør kandidaten ta med evalueringsskjema fra K1 og legge dette frem for dommer den aktuelle dagen for å sikre at det blir satt tilstrekkelig fokus på kandidatens svakheter.
- Evalueringsskjema bør gjennomgås med tanke om det bør inn flere evalueringspunkter.

- Det er ikke alltid det beste at kandidatene går sammen med dommer fra egen klubb eller dommere de kjenner godt.
- Det ble enda en gang presisert hvor viktig det er at de som har med seg kandidatene tar oppgaven seriøst og at arrangøren har et samarbeid med LD om hvilke dommere kandidaten skal gå sammen med. Dette momentet har vært tatt opp mange ganger tidligere på dommerkonferansene, men det synes ikke å ha ført til at kandidaten får bedre oppfølging og evaluering av sine elevarbeider.
- NKKs representant har også et ansvar og en rolle i forbindelse med dommerkandidater og elevarbeid (pkt 2.8).

Innsendt innspill om dommerutdanningen

Fra et lokalt dommerutvalg i en medlemsklubb er det kommet følgende kommentarer og påstander til utdanningsløpet slik det foregår i dag:

1. Det har vært opplest og vedtatt at autorisasjonsprøven skal være en siste kalibrering av nye dommere.
2. År etter år stryker det kandidater på autorisasjonsprøven.
3. De som stryker ser man nesten aldri igjen.
4. Dommernes anbefaling og tilbakemeldinger på kandidatarbeidene er utdanning og evaluering god nok mellom Kongsvold1 og autorisasjonsprøven.
5. Kandidater som skal stoppes bør stoppes på Kongsvold 1

Innspillet ble gjennomgått av DU og kommentert slik:

1. Det er vedtatt at Kongsvold1 skal være opplæring og kalibrering, mens autorisasjonsprøven har mindre opplæring og mer evaluering og eksamen. Dette framkommer i instruks for dommerutdanning som klubbene har vært med og vedtatt.
2. En del stryker på autorisasjonsprøven. Det er kanskje naturlig. Men det er ingen som stryker på en feil eller mindre ting. Sensorene på autorisasjonsprøven strekker seg langt for å få igjennom også de kandidater som har en dårlig dag.
3. Påstanden om at kandidater som stryker forsvinner fra fuglehundsporten er direkte feil. Ca. 75 prosent av kandidater som stryker til autorisasjonsprøven kommer tilbake. I tidsrommet fra og med 2012 til 2018 har 11 av 54 kandidater strøket. Av disse har 8 prøvd om igjen. 2 er blitt avsluttet av eget LD
4. Påstanden om at dommernes tilbakemelding til kandidater er en god nok utdanning finnes det ikke belegg for. Det er sjelden at kandidater får underkjent eller dårlig tilbakemelding på sine kandidatarbeider. Det er også sjelden at det framkommer at kandidatene får grundig evaluering av sine prestasjoner. En spørreundersøkelse blant de som ble utdannet i 2017 og 2018 viser at av 351 elevarbeid er 5 underkjent, dvs 1,4 %. De fleste kandidater angir at majoriteten av evalueringene er mangelfulle.

5. Kandidater som har sagt seg villig til å gå løs på en dommerutdanning må få en reell sjanse til å vise hva som bor i de. Det gjør man ikke nødvendigvis best under Kongsvold 1. Til det er opplæringen lokalt for varierende.

Temaet dommerutdanning ble avsluttet og etter en diskusjon i plenum ble følgende momenter fra vedtatte prosedyre for dommerutdanning særlig vektlagt.

- LD har hovedansvaret for at kandidaten får nødvendig opplæring og skoling.
- LD kan avslutte videre utdanning hvis de finner kandidaten uegnet.
- Avsluttes kandidaten skal dette være saklig begrunnet.
- Det er ingen selvfølge at kandidaten meldes opp til Kongsvold 1. Det er opp til lokalt dommerutvalg å avgjøre dette.

Videoklipp til bruk i dommerutdanning.

Det er samlet inn ca. 30 nye videosekvenser til bruk i dommerutdanningen. Videre er det laget konkrete problemstillinger til hver video med momenter som kan diskuteres. Filmsnittene blir lagt ut og vil være tilgjengelig på FKFs nettsider. LD vil få tildelt passord når materialet er klart. Noen eksempler på fuglesituasjoner fra dette utvalget ble vist på konferansen med tilhørende diskusjon av forslag til tolkning og moment til vurdering.

Sak 3. Hvordan bedre kvaliteten på bedømmingen av fuglebehandling?

Bjørn Watile holdt et meget godt og engasjerende innlegg om viltfinnerevne, presisjon og fuglebehandling. Temaet engasjerte og det ble en god diskusjon blant deltakerne.

Det fremkom en klar konsensus i forsamlingen om å legge vekt på vurderinger av hva som skjer i et fuglearbeid både i utdanning av dommere og i bedømmelsen generelt.

Sak 4. Gruppearbeid med diskusjon av innsendte oppgaver

Oppgave 1: Kvalitetsklasse høyfjell høst.

Pelle går dagen ut (60 min) et glimrende søk med høy intensitet, stor fart og flott stil med høyt båret hode. Pelle behersker alle vindretninger i relativt tung vier. Pelle finnes mot slutten av dagen i stand mot stort og tett kjerr. På ordre går hunden på og forsvinner for dommer inne i det tette kjerret. Fører følger på hunden og etter noe tid letter det ei rype fra krattet. Fører skyter og hunden ses senere sittende i kjerret. Hunden utreder erfarent.

- Premiegrad?

Svar: Ingen premie. Premieringsgrunnlaget er ikke oppfylt. Full enighet i gruppene.

Oppgave 2: VK høyfjell Vinter

Fører og dommer er på tur opp til hunden som står i en stilfull stand. Dommer nr. 2 som står lengere nede i lia ser rype springer unna på bakken. Hunden går på ordre villig fram uten å kunne presenter fugl.

- Hvordan bedømmes situasjonen?

- Hvordan belastes makker?

Svar: Hunden som ses i stand får tomstand og sjanse. Makker får sjanse. Et lite mindretall ville ha slått ut hunden som står i VK.

Oppgave 3: VK kvalifisering:

Partiet har gått hele første runde på meget tungt føre. Andre runde skal gå i samme type terreng. Det er 12 hunder med til andre runde. Fører som har første slipp i andre runde går ned til bilen når han er ferdig med sitt andre slipp / andre runde selv om det er lenge igjen til partiet er ferdig.

- Er det hjemmel i regelverket for å kreve at alle hunder som ikke er slått ut skal gå med til partiet offisielt er avsluttet?
- Hvilke sanksjonsmuligheter har dommer mot førere som ikke etterkommer beskjeden om å følge med partiet til avprøvingen er over?

Svar: Deltaker skal følge dommers anvisninger, punkt 1.4.1. Kan gjerne nevnes i morgenandakten. Dette dreier seg om likhet og det å opptre sportslig. Stor enighet om dette.

Oppgave 4: VK Kvalifisering 15 minutter:

Pia mot Rolf.

Begge hundene jakter meget godt de første 5 minuttene. Pia blir deretter borte. Rolf jakter fortsatt meget godt foran sin fører og mot slutten av slippet blir også Rolf borte. Det leites etter begge hundene. Hundene finnes i stand side om side. Fører til Pia er borte og fører av Rolf får lov å ordne opp i fuglearbeidet. Det gis reisning ordre og Pia reiser presist fugl mens Rolf blir stående igjen. Begge er rolig i oppflukt og skudd.

- Hvem skal få utrede?

Svar: Begge utreder samtidig. Forutsetningen er at Pia ikke vurderes til å ha vært for lenge borte. Vindretning og terrengets beskaffenhet kan ha betydning i denne vurderingen.

Oppgave 5: UK:

I motvind og oversiktig terreng går Lure et glimrende søk med høy fart og noe tung stil. Trekker an og fester stand. Går på når fører nærmer seg og stoppes på gjentatte tilrop. Dette gjentar seg, før fører kommer opp til hunden. Ryper letter da presist foran Lure som er rolig i oppflukt og skudd. Bekrefter senere sitt utmerkede søk i både med- og motvind og holder koken søksmessig en lang, men fuglefattig dag.

- Premiegrad?

Svar: Veldig stort sprik blant gruppene. Vurderingen går på det å bli kommandert i ro som da ikke er å feste stand og ikke utløser premie holdt opp imot en unghund som har en djerv fuglebehandling slik man ønsker. Under diskusjonen kommer det noe tydeligere fram at de som har laget oppgaven har ment å få frem poenget rundt det å bli kommandert i stand.

Oppgave 6: Fra styret i FKF

En medlemsklubb avholder sin årlige utstilling og har annonsert at de legger til rette for apportbevisprøve under arrangementet. KM Kari på 8 måneder som nettopp har vært på valpeshowet vil gjerne delta på apportbevisprøven.

- Kan denne hunden delta på apportbevisprøven?

Svar: Etter noe forvirring innledningsvis ble det enighet om at dagens regelverk sier at apportbevisprøver foregår utenfor klasseinndeling og derfor ikke har noen aldersbegrensning. Det ble referert til tidligere behandling av regelverksendringer hvor et forslag om et strammere opplegg rundt dette ble nedstemt

Oppgave 7: VK første dag:

Hund A har første slipp, går meget godt, sees i stand, når fører kommer til reiser A presist rype. Ríos, utreder og apporterer. De påfølgende slipp har alle hunder sjans på fugl. I siste slipp er det oddehund, og hund A settes opp i sitt andre slipp mot hund B.

A tar straks føringen i slippet. B holder så vidt klassenivå, støkker rype i to omganger er rolig. Senere i slippet kommer det en rype flygende, setter seg 30 – 40 m synlig fremfor hund B som begynner å avansere mot rypen, B stoppes av fører som melder stand. B reiser på ordre Ríos. Utreder og apporterer.

- Innbyrdes rangering?

Svar: A over B som utgår. A har ett fuglearbeid med reis og 1-2 sjanser. Fugl som kommer flygende inn og lander foran hunden kan gi tellende fuglearbeid. Det er etter flertallets mening ikke forbudt å ha flaks. Om makker skal belastes og eventuelt hvor mye må vurderes utfra om denne har noen form for sjanse på innkommende fugl.

Oppgave 8: VK

Hund A har første slipp. Får minus på søk pga ensidig terrengdekking og noe egenrådighet. Ses i stand langt ute. Får fuglearbeid uten reis, er RIOS og utreder greit. Etter en diskusjon velger dommerparet å godkjenne apporten som er helt i grenseland. I siste slipp i første runde er det oddehund og hund A settes opp i sitt andre slipp mot hund B. Begge hundene holder klassenivå, men A har føringen på større format. Hund B støkker rype i to omganger i anvist terreng og er rolig. Senere kommer rype flygende og setter seg 50-60 meter foran dommerne og førerne i marsretningen. Hund A er ute på høyre flanke, mens hund B som er i samme område som fører ser rypen og begynner å avansere mot fuglen. Fører til hund A roper navnet på hunden men dommerne er usikker på hva som kom først, tilropet eller standen. Hund B reiser på ordre. Ríos. Utreder og apporterer.

- Innbyrdes rangering?

Svar: En litt forvirrende oppgave. Konklusjonen ble at hund A skal ut på sum av søk og misbrukte sjanser. Usikkert ut fra oppgaven om B noengang festet stand?

Oppgave 9: Lavland

Under av prøving av hund A og B, der hundene befinner seg på hver sin flanke. Det observeres da en fasan som kommer flyvende og lander noe nærmere hund A.

- Skal da hundene kobles, slik at de kan slippes ut samtidig på nytt, eller skal slippet fortsette?

Svar: Nei, slippet skal ikke stoppes.

Oppgave 10: Fra styret i FKF – evaluering av dommerprestasjoner

FKF styret får flere tilbakemeldinger om dommeravgjørelser som er kritikkverdige uten at det foreligger noe system for å fange opp disse. Det er ønskelig med et kvalitetssikringssystem der det registreres forhold av negativ og positiv karakter slik at vi kan ta tak i slike hendelser.

Eksempel:

- Samme dommer dømmer VK 3 dager på 2 helger på fuglefattige dager på Kongsvold. Under alle disse dagene er alle hunder med videre til andre runde. Bør slike dommerprestasjoner bemerkes?

FKF DU har tidligere tatt opp denne problemstillingen uten at man har funnet noen akseptabel form for tilbakemelding eller evaluering av dommerprestasjoner.

FKF-styret ønsker at dommerne via de lokale dommerutvalgene nok en gang diskuterer hvordan en slik evaluering / tilbakemelding kan gjennomføres.

- Evaluering ved tilbakemelding fra alle deltagere via fastsatt skjema?
- Evaluering fra dommere på partiet?
- Evaluering ved tilfeldige, meldte episoder?
- Andre metoder?

Svar: Dommerne ønsket ikke evaluering slik det framkom i spørsmålsstillingen. Imidlertid var forsamlingen positive med et system med rapportering av gode og negative hendelser etter mal fra RUH. Styret i FKF arbeider videre med dette.

Dommere som ligger langt utenfor snittet hva gjelder dommerprestasjoner slik som slippetid, premieringsprosent, premiefordeling, rasefordeling premier og lignende blir kontaktet via leder av lokalt dommerutvalg for samtale.

Oppgave11: Synspunkter til diskusjon:

- Mange dommere er for dårlig fysisk form.
- En betydelig del av dommerne er over 70 år. Bør det være spesielle krav til opprettholdelse av autorisasjon for disse?
- For mange dommerpar går tett sammen og prater under store deler av slippene. Hvordan få slutt på dette?

Svar: Ikke noe ønske om å avautorisere dommere på grunn av alder alene. Dommere som prater for mye sammen / går tett under slipp er et problem som bør nevnes på dommermøtet.

Lokale utvalg bør engasjere seg / involveres der det er spørsmål om dommer med for dårlig fysisk form og ta en samtale med vedkommende for å avklare krav og forventningene som stilles til dommeren.

Oppgave 12 VK –

REX mot LISA: Begge går utmerket i motvind i et uoversiktlig terreng. Rex finnes i stand i anvist terreng. Lisa er borte, men etter 30 sekunder finnes hun i stand i det samme området der Rex står og ikke lenger frem i terrenget. Det er fugl foran begge hundene.

1. Er Lisa slått i fugl?
2. Blir svaret det samme - med like forutsetninger- dersom Lisa først blir funnet etter 2 minutter, eventuelt 5 minutter?
3. Har det betydning om Rex har avsluttet sitt fuglearbeid?
4. Skal man telle sekunder/minutter eller bruke skjønn?

Svar: Ikke slått så lenge man har kontroll på at hunden ikke har vært noe annet sted. Vindretning er ikke nevnt i oppgaven. Vurder først i fugl i tid / finnes først i stand opp mot nærmeste fugl når en tar hensyn til vind og terreng.

Diverse fra FKF-DU:

Tallkarakterer jaktlyst i VK.

- Under dommerkonferansen i 2017 ble det satt fokus på jaktlystkarakter i VK. Konkusjon da var at hund som har 4 i jaktlyst ikke holder nødvendig kvalitet i denne klassen og skal avsluttes. En gjennomgang av tallmaterialet fra kritikkskjemaer viser at andel 5 i jaktlyst øker fra 62% i perioden 2012-2017 til 68% for de siste to årene (2017 og 2018). Dette tyder på at i stedet for å avslutte disse hundene i tråd med konsensus fra dommerkonferansen 2017 ble de sendt videre og tallkarakteren for jaktlyst ble hevet til 5 for en prestasjon som tidligere fikk 4.

Endring i praktisering av tallfesting av presisjon i fuglearbeider.

- **Ved tallfesting av presisjon på jaktprøveskjemaet skal det bare tas hensyn til retning, IKKE lengde. I selve bedømmelsen** må avstand i både retning og lengde selvsagt tas hensyn til. Begrunnelse er konklusjonen i arvegrads undersøkelse i 2017 «*Det ser ut som om det er lite informasjon i egenskapen presisjon som kan knyttes opp mot arv. Avl for økt presisjon slik det måles i dag forventes ikke å gi målbar effekt*». En gjennomgang av jaktprøveresultater i 2018 viser at 4 i presisjon blir brukt i 95% av alle fuglearbeid.
 - Meget upresis 0,5%
 - Upresis 0,6%
 - Noe upresis 4,0%
 - Presis 94,9%

Uønsket adferd i kritikkskjema.

- Oppfordring fra NESK avlsråd om at dersom det krysses av i rubrikken for uønsket adferd **SKAL** det følge en forklaring i prosaen. Dette gjelder også i VK der det ikke skrives premiekritikk og følgelig bare gis tallkarakterer. Denne påminnelsen er i overensstemmelse med prosedyren som er utarbeidet i forbindelse med tidligere Dommerkonferanse.

Hundemateriale K1/autorisasjonsprøven.

- FKF-DU oppfatter det som et tilbakevendende problem under dommerutdanningen på Kongsvold at hundematerialet i VK ikke holder godt nok nivå. LD oppfordres derfor til å stille gode VK hunder under K1 og autorisasjonsprøva.

Oppmelding av dommerkandidater til K1.

- LD har ansvaret for at kandidatene er gitt nødvendig opplæring og at de med det innehar kvalifikasjoner som kreves før de meldes opp innen fristen 1.mai.

Teoriprøve for nye dommerkandidater 2019.

- Tidspunkt for gjennomføring av teoriprøven er fastsatt til onsdag 6. mars.